

Dosarul nr. 3r-279/19

Prima instanță: Jud. Cimișlia, sediul Central (jud. V. Potlog)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D. Fugenço, Șt. Starciuc, L. Caraianu)

DECIZIE

5 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către concurentul electoral la funcția de primar al satului Carabetovca – Ana Catana,

în cauza de contencios administrativ, la demersul depus de către Consiliul Electoral de Circumscripție Carabetovca raionul Basarabeasca cu privire la confirmarea legalității alegerilor generale locale din 20 octombrie 2019 pe Circumscripția electorală nr.5/12 Carabetovca raionul Basarabeasca și validarea mandatului primarului și consilierilor în cadrul consiliului sătesc Carabetovca,

împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respinsă cererea Anei Catana de repunere în termenul de declarare a apelului și a fost declarat inadmisibil apelul,

c o n s t a t ă:

La 28 octombrie 2019, Președintele Consiliului electoral de Circumscripție Carabetovca nr.5/5, Gribineț Svetlana a depus demers în instanța de contencios administrativ cu privire la validarea mandatelor consilierilor în Consiliul sătesc Carabetovca și a primarului satului Carabetovca ales.

La data de 23 octombrie 2019, concurentul electoral la funcția de primar al satului Carabetovca – Ana Catana a depus în instanța de contencios administrativ contestație, prin care a solicitat constatarea ilegalităților alegerilor locale din 20 octombrie 2019 pentru funcția de primar, consilieri locali și raionali al satului Carabetovca raionul Basarabeasca; anularea rezultatelor votării la alegerile locale din 20 octombrie 2019 pentru funcția de primar, consilieri locali și raionali al satului Carabetovca raionul Basarabeasca, cu dispunerea organizării alegerilor locale și admiterea probei cu martorii Dumitru Plop – reprezentantul Blocului Electoral „Acum Platforma DA și PAS” și Elena Catana – locuitor al satului Carabetovca raionul Basarabeasca.

Prin hotărârea din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost confirmată legalitatea alegerilor locale din 20 octombrie 2019 petrecute în circumscripția

electorală nr. 5/12 Circumscripția Electorală Carabetovca, raionul Basarabeasca. A fost validat mandatul primarului satului Carabetovca, raionul Basarabeasca, Sergiu Răcilă – Partidul Democrat din Moldova. Au fost validate mandatele consilierilor în consiliul sătesc Carabetovca: Anton Păduraru – Partidul Democrat din Moldova; Ion Cazacu – Partidul Democrat din Moldova; Claudia Cîrja – Partidul Democrat din Moldova; Dumitru Berestean – Partidul Democrat din Moldova; Ana Catana – Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS; Andrei Păduraru – Partidul Democrat din Moldova; Mariana Răcilă – Partidul Democrat din Moldova; Dumitru Buzdugan – Partidul Democrat din Moldova; Vladimir Vrabie – Candidat Independent; Maria Berestean – Partidul Democrat din Moldova; Ion Gribineț – Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS. Au fost confirmate listele candidaților supleanți la funcția de consilier în Consiliul sătesc Carabetovca raionul Basarabeasca pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 după cum urmează: Lista candidaților supleanți din partea „Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS” – Filip Răcilă, Nicolai Drețcari, Maria Achiruș, Teodosia Buzdugan, Mihail Catana, Viorica Solonari, Gheorghe Casian, Victor Popov, Victor Buzdugan. Au fost confirmate listele candidaților supleanți la funcția de consilier în Consiliul sătesc Carabetovca, raionul Basarabeasca pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 după cum urmează: Lista candidaților supleanți din partea „Partidul Democrat din Moldova” – Tatiana Vasluianu, Maria Catana, Dumitru Gribineț, Liuba Răcilă. Au fost respinse contestațiile depuse de Ana Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca, raionul Basarabeasca din partea Blocului Electoral ACUM Platforma „DA și PAS” la alegerile generale locale din 20 octombrie 2019.

La 21 noiembrie 2019 concurentul electoral la funcția de primar al satului Carabetovca – Ana Catana a depus apel împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă cererea Anei Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost declarat inadmisibil apelul depusă de către Ana Catana împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

La data de 29 noiembrie 2019 Ana Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca a depus recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat.

În motivarea recursului a invocat dispozițiile art. 231 alin. (1), 232 din Codul administrativ și art. 432 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă.

A menționat că nu a fost înștiințată prin citație sau în alt mod posibil despre locul, data și ora ședinței de judecată, precum și nu i s-a înmănat hotărârea instanței din 1 noiembrie 2019 în termenul stabilit de lege.

A explicat că, actele de procedură nu au fost comunicate în sensul art. 100 din Codul de procedură civilă, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente. Totodată, concluziile instanței expuse în încheiere sunt contrare circumstanțelor cauzei.

A specificat că despre hotărârea instanței din 1 noiembrie 2019 a aflat la data de 21 noiembrie 2019, când la cererea sa greșierul M. Reniță i-a înmănat dispozitivul hotărârii, astfel fiind în imposibilitate de a ataca în termen cu apel hotărârea dată.

A relatat că, la adoptarea încheierii, instanța de apel a luat în considerare declarațiile reprezentantului intimatului Sergiu Răcilă, precum că hotărârea din 1 noiembrie 2019 i-a fost înmănată apelantei/recurenteii prin intermediul lui S. Gribineț, ceea ce de fapt nu corespunde adevărului și nu există nici o probă în acest sens.

A afirmat că este eronată și neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că apelanta ar fi aflat despre hotărârea instanței de fond la ședința de constituire a Consiliului local Carabetovca din 11 noiembrie 2019, deoarece la această ședință nu a fost citit integral dispozitivul hotărârii și nu s-a menționat nimic despre contestația depusă, precum și de termenul de atac al hotărârii.

În opinia recurenteii, astfel a fost încălcat principiul egalității în fața legii și a justiției și principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

În drept, și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor art. 74 alin. (6) din Codul electoral, art. 65 alin. (1), 237 alin. (1), (2), 241 alin. (1), (3) din Codul administrativ.

Recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi decizii prin care să fie repusă apelanta în termenul de atac cu apel.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

În speță, Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 28 noiembrie 2019.

Prin urmare, recursul depus de către Ana Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca la 29 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu prevederile art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Ana Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei se denotă că, prin hotărârea din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost confirmată legalitatea alegerilor locale din 20 octombrie 2019 petrecute în circumscripția electorală nr. 5/12 Circumscripția Electorală Carabetovca, raionul Basarabeasca. A fost validat mandatul primarului satului Carabetovca, raionul Basarabeasca, Sergiu Răcilă –Partidul Democrat din Moldova. Au fost validate mandatele consilierilor în consiliul sătesc Carabetovca: Anton Păduraru – Partidul Democrat din Moldova; Ion Cazacu –Partidul Democrat din Moldova; Claudia

Cîrja – Partidul Democrat din Moldova; Dumitru Berestean – Partidul Democrat din Moldova; Ana Catana – Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS; Andrei Păduraru – Partidul Democrat din Moldova; Mariana Răcilă – Partidul Democrat din Moldova; Dumitru Buzdugan – Partidul Democrat din Moldova; Vladimir Vrabie – Candidat Independent; Maria Berestean – Partidul Democrat din Moldova; Ion Gribineț – Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS. Au fost confirmate listele candidaților supleanți la funcția de consilier în Consiliul sătesc Carabetovca raionul Basarabeasca pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 după cum urmează: Lista candidaților supleanți din partea „Blocul Electoral ACUM Platforma DA și PAS” – Filip Răcilă, Nicolai Drețcari, Maria Achiruș, Teodosia Buzdugan, Mihail Catana, Viorica Solonari, Gheorghe Casian, Victor Popov, Victor Buzdugan. Au fost confirmate listele candidaților supleanți la funcția de consilier în Consiliul sătesc Carabetovca, raionul Basarabeasca pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 după cum urmează: Lista candidaților supleanți din partea „Partidul Democrat din Moldova” – Tatiana Vasluianu, Maria Catana, Dumitru Gribineț, Liuba Răcilă. Au fost respinse contestațiile depuse de Ana Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca, raionul Basarabeasca din partea Blocului Electoral ACUM Platforma „DA și PAS” la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 (f.d.51-52).

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

În temeiul art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă *legea nu stabilește un termen mai mic*.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, ținând cont de specificul acțiunii, hotărârile judecătoriale adoptate în acest sens vor fi contestate în termenul stabilit de Codul electoral.

Astfel, se reiterează prevederile art. 74 alin. (6) din Codul electoral, conform căruia împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare.

Contrar normelor legale, la data de 21 noiembrie 2019 concurentul electoral la funcția de primar al satului Carabetovca – Ana Catana a depus apel împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de atac al hotărârii, admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond (f.d.59-61).

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

Drept urmare, prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă cererea Anei Catana – concurent electoral la funcția de primar al satului Carabetovca privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Ana Catana împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, pe motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal (f.d.76-80).

Verificând legalitatea încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin prisma argumentelor invocate în recurs, se constată că aceasta a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural pertinente speței.

În favoarea concluziei date se menționează următoarele.

La caz, dispozitivul hotărârii Judecătoria Cimișlia, sediul Central a fost pronunțat la data de 1 noiembrie 2019, iar termenul-limită pentru depunerea apelului împotriva acesteia, prevăzut de art. 74 alin. (6) din Codul electoral, a expirat la 2 noiembrie 2019 inclusiv, cererea de apel însă a fost depusă la 21 noiembrie 2019, apelanta/recurenta neîncadrându-se în termenul stabilit de lege.

Conform art. 237 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului. Încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs.

La acest capitol se remarcă că, Ana Catana a solicitat repunerea în termen a apelului.

În conformitate cu dispozițiile art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reține că, Curtea de Apel Comrat întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului, având în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

Astfel, nu poate fi reținută alegația recurente din cererea de recurs, precum că despre hotărârea instanței de fond a aflat abia la data de 21 noiembrie 2019, când i-a fost înmănată de către greșier la cererea sa.

Or, de fapt, aceasta se contrazice cu explicațiile din cererea anexată la materialele cauzei (f.d.56), unde expres a specificat „la data de 11 noiembrie 2019 a aflat de la secretara Consiliului local că contestația depusă la Judecătoria Cimișlia a fost examinată în lipsă și respinsă”.

Prin urmare, apelanta/recurenta a avut posibilitatea reală de a contesta cu apel hotărârea instanței de fond până la 12 noiembrie 2019, inclusiv.

De asemenea, sunt apreciate critic și argumentele Anei Catana precum că nu s-a încadrat în termenul de contestare cu apel, deoarece nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

La acest aspect, instanța de recurs reiterează că termenul declarării apelului începe a curge din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării acestuia, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțare.

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Or, conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Subsecvent, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează faptul că, Ana Catana avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a respins cererea de repunere în termen a apelului și a declarat inadmisibil apelul depus.

Totodată, se notează că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de către concurentul electoral la funcția de primar al satului Carabetovca – Ana Catana.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu